

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล : นายสุรศักดิ์ ธีญญเจริญ.....
๒. เลขประจำตัวประชาชน :
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ : ๕๖ หมู่ ๑๑ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี..
โทรศัพท์ : ๐๘๙-๐๑๓๙๙๔๕... Facebook : สุรศักดิ์ ธีญญเจริญ... Line : ๐๘๙๐๑๓๙๙๔๕...
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๒๒....
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา : ระดับปริญญาตรี.....
สถานศึกษา : มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์....
คณะ/สาขาวิชา : คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี.....
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....ผู้ใหญ่นบ้านหมู่ ๑๑ บ้านดอนแย้ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร.....๔๐๐,๐๐๐-๕๐๐,๐๐๐.....บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๗.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก : อ้อยโรงงาน
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
๒.๑. แปลงเรียนรู้การปลูกอ้อยด้วยระบบน้ำหยด
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
๓.๑. เทคโนโลยีการปลูกอ้อย (เทคโนโลยีระบบน้ำหยด)
๓.๒. ลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี (การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน)
๓.๓. การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๓.๔. การเลี้ยงไก่ไข่
๓.๕. เกษตรทฤษฎีใหม่ฐานการเรียนรู้

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การลดต้นทุนการผลิตอ้อย
- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย
- การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- เกษตรทฤษฎีใหม่
- การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การใช้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ ระบบน้ำหยดและโซลาร์เซลล์

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยด้วยระบบน้ำหยด เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ โดยการให้น้ำในปริมาณน้อยแต่ต่อเนื่อง ผ่านหัวน้ำหยดที่ติดตั้งตามแนวแถวของต้นอ้อย ทำให้พืชได้รับน้ำอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้การเจริญเติบโตดีขึ้น ลดปริมาณวัชพืช และสามารถให้ปุ๋ยพร้อมกับน้ำ (fertigation) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดต้นทุนแรงงานและค่าน้ำในระยะยาว เหมาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่ประสบปัญหาฝนทิ้งช่วงหรือแหล่งน้ำจำกัด

วัตถุประสงค์ของการปลูกอ้อยด้วยระบบน้ำหยด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและธาตุอาหารให้กับพืชอ้อย ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อไร่ และส่งเสริมการเกษตรอย่างยั่งยืนในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดด้านน้ำ

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ เป็นการบรรยายเชิงปฏิบัติการในแปลงเรียนรู้ และแสดงตัวอย่างระบบน้ำหยดจริง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการด้านการเกษตรระดับจังหวัด โดยเริ่มจากการเข้าร่วมประชุมหารือกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านปัญหา ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ ผ่านการจัดเวทีประชาคมหรือการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว ประธาน ศพก. จะประสานกับสำนักงานเกษตรอำเภอในการจัดทำข้อเสนอแผนงานหรือโครงการที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ทั้งในด้านการผลิต การตลาด การลดต้นทุน และการเพิ่มรายได้ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้และการมีส่วนร่วมของเกษตรกรเป็นหลัก

หลังจากนั้นจะมีการนำแผนดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการกลั่นกรองในระดับอำเภอ และส่งต่อไปยังคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด โดยประธาน ศพก. จะเข้าร่วมประชุมในฐานะผู้แทนพื้นที่ เพื่อเสนอแผนงาน ชี้แจงความจำเป็น และแสดงความคิดเห็นประกอบการพิจารณา

นอกจากนี้ ประธาน ศพก. ยังมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานของแผนที่ได้รับการอนุมัติแล้ว พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าและอุปสรรคกลับไปยังคณะกรรมการฯ เพื่อให้สามารถปรับปรุงแผนงานในรอบถัดไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และนำไปสู่การพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนในพื้นที่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีบทบาทสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการระดับตำบลหรือระดับพื้นที่ เพื่อกำหนดทิศทางงานของศูนย์ในแต่ละปี โดยประธาน ศพก. จะดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์วิจัยพืชไร่ พัฒนาที่ดิน เป็นต้น เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการผลิต ปัญหาที่พบ และโอกาสในการพัฒนา เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำแผนต่อไป

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)													
อำเภอตาบะ จังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปีงบประมาณ 2568													
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายสุทัศน์ ธีรบุญเจริญ สันคำหลัก ออโงะงาน													
จุดเด่น 1. การรวบรวมถ่ายทอดในการผลิตอ้อย													
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา									
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68
1. การเตรียมการ			XXXXX										
- ประชุมหรือคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย													
- ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ ศพก.													
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน													
- พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้													
2. การพัฒนาศูนย์ ศพก.			XXXXX										
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้													
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง เทคโนโลยีการให้น้ำหยดในไร่อ้อย	1	ฐาน											
- เทคโนโลยีการให้น้ำหยดในไร่อ้อย													
- การจัดทำคู่มือหรือเอกสารในขั้นที่ 1 ส่วนเอกสาร													
- การจัดการพื้นที่ปลูกอ้อยร่วมกับ การปรับปรุงบำรุง													
- การลดต้นทุนการผลิตอ้อย การใช้น้ำหมักชีวภาพ													
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่	1	ฐาน											
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงปลา	1	ฐาน											
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การผลิตสัตว์	1	ฐาน											
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง	1	ฐาน											
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เรื่อง การใช้	1	เรื่อง											
ระบบน้ำหยดในการผลิตอ้อย													
- โดยการส่งน้ำมาบริเวณแปลงและปล่อยน้ำออกทางหัว													
น้ำหยด ซึ่งติดตั้งไว้บริเวณโคนอ้อย													
2.3 การปรับปรุงจัดทำข้อมูลประจำ ศพก.	1	เรื่อง											
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน													
- ข้อมูลวิชาการ													
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร													
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย			XXXXX										
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย													
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย													
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ													
2.5 คณะกรรมการ ศพก.			XXXXX										
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	4	ครั้ง											
- ติดตามผลการดำเนินงานแปลงเรียนรู้													
การถ่ายทอดเทคโนโลยี													
3. การให้บริการของ ศพก.													
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	-	ครั้ง											
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร	-												
3.3 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	-	ครั้ง											
4. การอบรมเกษตรกร													
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการ													
เรียนรู้ของ ศพก. ตลอดจนถ่ายทอดตามแนวทาง													
โรงเรียนเกษตรกร													
- สนับสนุนการอบรม													
5. พัฒนาศูนย์													
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและ													
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน													
6.1 การรายงานความก้าวหน้า													
6.2 สนับสนุนการดำเนินงาน													

ภาพแสดง แผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.)

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) แร้งบันดาลใจในการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การเกษตรที่ใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยี คือ ความต้องการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว โดยเริ่มจากการตระหนักถึงข้อจำกัดของการทำเกษตรแบบดั้งเดิม ซึ่งมีต้นทุนสูง ผลผลิตไม่แน่นอน และไม่สามารถแข่งขันในตลาดได้ จึงเริ่มแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานต่าง ๆ ศึกษาดูงาน และนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาทดลองใช้ในแปลงของตนเอง เมื่อเห็นผลลัพธ์ที่ดีขึ้น ทั้งในด้านผลผลิต การลดต้นทุน และรายได้ที่เพิ่มขึ้น จึงเกิดแรงจูงใจที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งถ่ายทอดให้เกษตรกรรายอื่นในชุมชนได้เห็นเป็นแบบอย่าง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ คือ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการ และพื้นที่บริเวณที่ทำเกษตรเป็นสภาพดินหิน ปัญหาในเรื่องแหล่งน้ำที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของพืช และสภาพพื้นที่ทำเกษตรเป็นดินหินที่ไม่อุ้มน้ำ ทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญในการเพาะปลูก ส่งผลให้ผลผลิตไม่สม่ำเสมอ และต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ปัญหาเหล่านี้จึงกลายเป็นแรงผลักดันให้ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำเกษตรแบบดั้งเดิมมาใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยี เช่น การวางระบบน้ำหยด การปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ และการวางแผนการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถเพาะปลูกได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในสภาพพื้นที่ที่มีข้อจำกัด

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ในการทำเกษตรได้นำหลักวิชาการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และตอบโจทย์สภาพพื้นที่ เช่น การวางระบบน้ำหยดเพื่อควบคุมปริมาณน้ำให้เหมาะสมกับความต้องการของพืช ซึ่งช่วยประหยัดน้ำและลดการสูญเสียในดิน นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ตามผลการวิเคราะห์ดิน การใช้แอปพลิเคชันหรือเทคโนโลยีสารสนเทศในการวางแผนการปลูก การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) และการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรในการเตรียมดินและเก็บเกี่ยว ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การผลิตมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

และจากเดิมที่ระบบน้ำหยดยังไม่ได้มีการเจาะท่อและติดตั้งวาล์วควบคุม ทำให้การให้น้ำไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงได้มีการปรับปรุงโดยการเจาะท่อและติดตั้งวาล์ว เพื่อควบคุมการจ่ายน้ำให้เหมาะสมกับความต้องการของพืชในแต่ละจุด ส่งผลให้ระบบน้ำหยดมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยประหยัดน้ำ และส่งเสริมให้พืชเจริญเติบโตได้ดีขึ้น

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตร มีดังนี้

๑. ศึกษาปัญหาและความต้องการของพื้นที่ เริ่มจากการสำรวจสภาพพื้นที่เพาะปลูก เช่น ปริมาณน้ำที่มีอยู่ ลักษณะดิน และปัญหาที่พบในการทำเกษตรแบบเดิม

๒. แสวงหาความรู้และข้อมูลทางวิชาการ ศึกษาหรือเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น ระบบน้ำหยด การปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ หรือการใช้แอปพลิเคชันช่วยจัดการแปลงเกษตร

๓. วางแผนการปรับใช้เทคโนโลยี เลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับต้นทุนและสภาพพื้นที่ พร้อมวางแผนการติดตั้งหรือดำเนินการ เช่น การออกแบบระบบน้ำหยดให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด

๔. ทดลองใช้ในพื้นที่จริง นำเทคโนโลยีมาใช้ในการแปลงของตนเอง โดยเริ่มจากพื้นที่บางส่วนเพื่อประเมินประสิทธิภาพ

๕. ติดตามผลและปรับปรุง สังเกตผลลัพธ์ เช่น ความชื้นของดิน การเจริญเติบโตของพืช หรือผลผลิตที่ได้ หากพบจุดบกพร่องจะทำการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๖. ขยายผลสู่ชุมชน เมื่อเห็นผลดี จะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกรรายอื่นในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาพร้อมกันอย่างยั่งยืน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การปรับเปลี่ยนพันธุ์อ้อยจากพันธุ์เดิมๆ เป็นพันธุ์ที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง

๑. ศึกษาข้อมูลปัญหาพื้นที่และพันธุ์อ้อยเดิม เริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมของพื้นที่ เช่น ลักษณะดิน อุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝน และปัญหาที่พบจากการปลูกอ้อยพันธุ์ดั้งเดิมอย่างพันธุ์พินดำ เช่น ไม่ทนแล้ง ผลผลิตลดลงจากโรคตอแดง หรือหนอนเจาะลำต้น

๒. ค้นหาและเปรียบเทียบพันธุ์อ้อยที่เหมาะสม ศึกษาข้อมูลจากแหล่งวิชาการ เช่น กรมวิชาการเกษตร หรือศูนย์วิจัยอ้อย เพื่อเปรียบเทียบพันธุ์อ้อยที่เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น พันธุ์ที่ทนแล้ง โตเร็ว ให้ผลผลิตสูง และต้านทานโรคแมลงได้ดี

๓. เลือกพันธุ์อ้อยใหม่ เช่น พันธุ์ขอนแก่น ๓ หรือ อ้อยคั่นน้ำสุพรรณบุรี ๕๐ โดยพิจารณาเลือกพันธุ์ที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำ มีลำต้นใหญ่ เปลือกบาง เจริญเติบโตเร็ว ทนแล้งได้ดี ให้ผลผลิตสูง เหมาะสำหรับพื้นที่ปลูกอ้อยต่อ และพื้นที่ที่มีความชื้นจำกัด

๔. วางแผนการปลูกตามคำแนะนำทางวิชาการ

- เตรียมดินอย่างเหมาะสม: ไถพรวน ปรับระดับ และกำจัดวัชพืช
- กำหนดระยะปลูกตามคำแนะนำ เช่น ระยะระหว่างแถว ๑.๒ เมตร
- ใช้ท่อนพันธุ์อ้อยคุณภาพดี ปราศจากโรค
- ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเจริญเติบโต

๕. บริหารจัดการน้ำและศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพ

- ใช้ระบบน้ำหยด หรือปลูกช่วงฤดูฝนเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยแล้ง
- สำรวจโรคและแมลงเป็นประจำ ใช้สารชีวภัณฑ์ หรือการควบคุมแบบผสมผสาน (IPM)

๖. ติดตามผลและประเมินประสิทธิภาพของพันธุ์ใหม่

เปรียบเทียบผลผลิตของพันธุ์สุพรรณบุรี ๕๐ กับพันธุ์เดิม เช่น น้ำหนักต่อลำ ปริมาณ CCS (น้ำตาลสะสม) ต้นทุนต่อไร่ และรายได้สุทธิ เพื่อพิจารณาปรับใช้ในระยะยาว

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) อ้อยโรงงาน..... พื้นที่ปลูกจำนวน...๑๑๒...ไร่

๑.๒) ข้าวโพดรับประทานฝักสด..... พื้นที่ปลูกจำนวน...๒...งาน

๑.๓) ถั่วลิสง..... พื้นที่ปลูกจำนวน...๒...งาน

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) ไก่ไข่ จำนวน ๕๐ (ตัว)

๓.๒)จำนวน.....(ตัว)

๓.๓)จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า อ้อยโรงงาน มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

รายการ	นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	อ้อยปลูกใหม่ (บาท)	อ้อยต่อ (บาท)	
ไถตะ	๕๐๐	-	
ไถแปร	๔๐๐	-	
ปั้นดิน	๓๐๐	-	
พันธุ์อ้อย	๓,๖๐๐	-	
ปลูก (รถปลูกสำเร็จ)	๑,๐๐๐	-	
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๑,๖๐๐	๑,๖๐๐	
ปุ๋ยอินทรีย์ (๒ ครั้ง)	๓๕๐	๘๐๐	
ปุ๋ยเคมี ๑๖-๘-๘	๘๐๐	๘๐๐	สูตร ๑๖-๘-๘ ราคา ๘๐๐ บาท สูตร ๔๖-๐-๐ ราคา ๘๕๐ บาท
ค่าน้ำมันเบนซิน	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐	
ค่าสายน้ำหยด	๔๕๐	-	
ค่าอุปกรณ์อื่น (ท่อ ก๊อก)	๑,๒๐๐	-	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๗๐	๗๐	กระสอบละ ๗๐ บาท
ค่าแรงงานทั่วไป (เดินสาย-เก็บสายน้ำหยด)	๓๕๐	๓๕๐	
เก็บเกี่ยวต้นละ ๓๕๐ บาท	๔,๒๐๐	๔,๒๐๐	ไร่ละ ๑๒ ตัน
รวมต้นทุนการผลิต	๑๖,๘๗๐	๙,๐๒๐	
รายได้	๑๙,๘๐๐	๑๙,๘๐๐	
กำไร	๒,๙๓๐	๑๐,๗๘๐	

** หมายเหตุ: ราคาปัจจัยการผลิตอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับสภาพแต่ละท้องถิ่น

: ในปีแรกมีการลงทุนสูง ส่วนในปีต่อไป (อ้อยต่อ) จะมีต้นทุนต่ำลง เนื่องจากไม่มีค่าวางระบบน้ำ + พันธุ์ + เตรียมดินเต็มรูปแบบ

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ การขายไข่ไก่

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๐๐-๒๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าวโพดรับประทานฝักสด และถั่วลิสง

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑๐,๐๐๐-๑๕,๐๐๐.....บาท/๓ เดือน/๑ รอบ

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ อ้อยโรงงาน

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๔๐๐,๐๐๐-๑,๐๐๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง คือ ได้รับความรู้ด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานราชการและเอกชน เช่น การจัดการดิน น้ำ ปุ๋ย พันธุ์พืช การใช้เทคโนโลยี การมีรายได้เพิ่มขึ้น มีเครือข่ายทางการเกษตรมากขึ้น ได้พัฒนาศักยภาพตนเองในด้านภาวะผู้นำ การจัดการ การวางแผนและการสื่อสาร

ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น คือ ได้มีโอกาสเรียนรู้จากแปลงจริงของประธานศพก. ผ่านการฝึกอบรม/สาธิต เกษตรกรสามารถเข้าถึง องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ ลดความเสี่ยงในการผลิต เช่น การใช้สารเคมี การจัดการโรคแมลง ด้วยวิธีที่ปลอดภัย มีพื้นที่พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดเครือข่ายเกษตรกร สามารถปรับปรุงวิธีการผลิต เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน คือ ศพก. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ทำให้เกิด การพัฒนาท้องถิ่นจากฐานความรู้ ส่งเสริมให้ชุมชนเกิด ความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ ชุมชนมีโอกาสได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนมากขึ้น และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ผู้นำชุมชน และหน่วยงานรัฐ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสีเขียวหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. ในเรื่องระบบน้ำหยด สามารถช่วย ลดปริมาณการใช้น้ำ ได้มากกว่าการรดน้ำแบบทั่วไป ช่วยให้พืชได้รับน้ำอย่างสม่ำเสมอ และไม่เกิดน้ำท่วมขัง ป้องกันการชะล้างหน้าดิน และลดปริมาณวัชพืชในแปลง และเป็น การ ใช้ทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

๒. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี ช่วยลดสารเคมีตกค้างในดินและแหล่งน้ำ ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน พื้นฟูโครงสร้างดิน เป็นการอนุรักษ์ดินและความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่เพาะปลูก

๓. การปลูกพืชแบบผสมผสาน / พืชคลุมดิน เช่น ถั่วเขียว ปอเทือง เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ลดการระเหยของน้ำในดิน และ ลดการใช้สารเคมีควบคุมวัชพืช และการปลูกพืชหลากหลายชนิด เพื่อลดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช

๔. การใช้ชีวภัณฑ์แทนสารเคมี เช่น เชื้อไตรโคเดอร์มา, บาซิลลัส, บีที แทนสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ปลอดภัยต่อคนและสิ่งแวดล้อม รักษาสมดุลของระบบนิเวศในแปลงเกษตรและรอบข้าง

๕. การใช้พลังงานทดแทน การติดตั้งโซลาร์เซลล์เพื่อสูบน้ำสำหรับระบบน้ำหยด ช่วยลดการใช้น้ำมัน และลดคาร์บอนฟุตพริ้นท์จากกิจกรรมทางการเกษตร

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การตัดอ้อยสด ช่วยรักษาดิน น้ำ อากาศ และยัง ลดต้นทุน เพิ่มประโยชน์ ให้กับพื้นที่เกษตรและ สิ่งแวดล้อมรอบข้างได้อย่างยั่งยืน ดังนี้

๑. อนุรักษ์ดิน การไม่เผาใบอ้อยทำให้ใบอ้อยที่เหลือสามารถใช้คลุมดินได้ ช่วยลดการพังทลายของหน้าดิน และลดการสูญเสียอินทรีย์วัตถุในดิน ใบอ้อยที่ทิ้งไว้ในแปลงจะค่อยๆ ย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ยธรรมชาติ บำรุงดิน และสามารถเพิ่มรายได้ด้วยการนำใบอ้อยขายให้กับโรงงานผลิตเชื้อเพลิงชีวมวล (Biomass) เพื่อนำไปผลิตไฟฟ้า หรือใช้เป็นพลังงานทดแทน

๒. อนุรักษ์น้ำ การคลุมหน้าดินด้วยใบอ้อยช่วยลดการระเหยของน้ำในดิน ทำให้ดินชุ่มชื้นได้นานขึ้น ลดความจำเป็นในการให้น้ำเพิ่มเติม ป้องกันการชะล้างหน้าดินและสารอาหารเมื่อมีฝนตก

๓. ลดมลพิษทางอากาศไม่ก่อให้เกิด ควันหรือเขม่าจากการเผาอ้อย ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศทั้ง ในพื้นที่เกษตรและชุมชนโดยรอบ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (CO₂, CH₄, NOx) ที่เกิดจากการเผาไหม้

๔. อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การไม่เผาอ้อยช่วยรักษาสีเขียวในดิน เช่น ไส้เดือน จุลินทรีย์ และแมลงที่เป็นประโยชน์ ใบอ้อยที่เหลือเป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในระบบนิเวศ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- พัฒนาแปลงเรียนรู้ต้นแบบ จัดทำแปลงเรียนรู้ตามหลักวิชาการ เช่น แปลงปลูกอ้อยโดยใช้ น้ำ หยอด, แปลงปลูกพืชผสมผสาน
- มีการถ่ายทอดความรู้ผ่านกิจกรรมอบรม/ฝึกปฏิบัติ ให้เกษตรกรในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ
- เกษตรกรนำแนวทางไปใช้จริง เกิดผลผลิตเพิ่ม ต้นทุนลด รายได้เพิ่ม เห็นผลชัดเจน
- มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกร ช่วยให้เกิดเครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- เป็นจุดอบรมและจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร เช่น การปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพ พื้นที่ การให้น้ำโดยระบบน้ำหยด การใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้อง การจัดการศัตรูพืชโดยชีววิธี
- เป็นสถานที่จัดงาน Field day ในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๒
- ทำหน้าที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้นำเกษตรกรต้นแบบ ถ่ายทอดประสบการณ์ตรง เชิญ เป็นวิทยากรในเวทีของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ, กลุ่มเกษตรกร, วิทยาลัยเกษตร ฯลฯ ถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตเกษตรกรจริง
- ให้คำปรึกษาและติดตามหลังการอบรม โดยให้คำแนะนำส่วนตัวแก่เกษตรกรที่สนใจทดลองทำจริง เยี่ยมแปลงของเกษตรกรเพื่อติดตามผลและให้คำปรึกษาเพิ่มเติม เป็นที่พึ่งทางวิชาการของเกษตรกร ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นที่ปรึกษาให้แก่เกษตรกร ให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดในเรื่องการปลูกพืช การดูแลรักษา และการจัดการ ศัตรูพืช การจัดการดิน ปุ๋ย น้ำ และลดต้นทุนการผลิต การใช้เทคโนโลยี / นวัตกรรม เช่น ระบบน้ำหยด ปุ๋ยชีวภาพ แนะนำแนวทางปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพอากาศและตลาด และเป็นผู้รับเรื่องร้องเรียนจากเกษตรกรในพื้นที่ รับฟังปัญหา/ข้อร้องเรียนของเกษตรกร เช่น ปัญหาแมลงศัตรูพืชระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ และช่วยประสานงาน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อ เร่งรัดการแก้ไข

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรแจ้งข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐ ราคาผลผลิตพืชในแต่ละช่วง สถานการณ์ภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด โครงการสนับสนุนของรัฐ เช่น เงินช่วยเหลือเกษตรกร การขึ้นทะเบียน โดยกระจายข่าวผ่านหลายช่องทาง ได้แก่ ผ่านป้ายประชาสัมพันธ์ที่ศูนย์เรียนรู้ กลุ่มไลน์ เกษตรกร/เฟสบุ๊กกลุ่มชุมชน วิทยุชุมชน หรือการประชุมหมู่บ้าน พร้อมทั้งให้คำแนะนำด้านวิชาการโดยตรงแก่ เกษตรกร การปลูกพืชตามหลักวิชาการ เช่น การเตรียมดิน การปลูก การใส่ปุ๋ย การใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ปุ๋ย อินทรีย์ สารชีวภัณฑ์ ระบบน้ำหยด และเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงเกษตรกรกับหน่วยงาน เช่น กรมส่งเสริม การเกษตร, สถานีพัฒนาที่ดิน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

มีช่องทางในการขยายผลองค์ความรู้ การจัดอบรม/สาธิตภาคปฏิบัติในแปลงเรียนรู้ของ ศพก. ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรได้เห็นจริง ทดลองทำจริง การจัดงาน Field Day การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานพาเกษตรกรกลุ่มอื่นมาศึกษาดูงานที่แปลง ศพก. เกษตรกรในชุมชนหรือนอกพื้นที่สามารถนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในแปลงของตนเอง เช่น เปลี่ยนจากเผาอ้อยเป็นตัดอ้อยสด ใช้ปุ๋ยหมักแทนปุ๋ยเคมี ปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนแล้ง ใช้น้ำอย่างประหยัดด้วยระบบน้ำหยด เกิดการรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย ศพก. เครือข่ายแปลงเรียนรู้ โดยเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดได้นำไปปรับใช้จริงในแปลงของตนเอง ส่งผลให้ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต มีรายได้ที่มั่นคง และเกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม อันนำไปสู่ความยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรรมของชุมชน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

มีบทบาทในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรร่วมกับชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ ผ่านการจัดอบรม การประชุมวางแผน การสาธิตเทคโนโลยี และการเปิดพื้นที่ให้เกษตรกรเข้าศึกษาเรียนรู้ รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนทรัพยากรและองค์ความรู้ ส่งผลให้เกษตรกรมีทักษะที่ดีขึ้น ชุมชนมีความเข้มแข็ง และเกิดระบบการเกษตรที่ยั่งยืนในพื้นที่

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. การบริหารจัดการและการนำทีมเป็นผู้นำในการวางแผนและกำหนดนโยบายการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานและกำกับดูแลการทำงานของคณะกรรมการ ศพก. และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์

๒. การประสานงานและสร้างเครือข่าย โดยประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมความร่วมมือกับกลุ่มเกษตรกรและภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ และเป็นตัวแทนศูนย์เรียนรู้ในการประชุมหรือกิจกรรมภายนอก เช่น ประชุมเครือข่ายศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ/จังหวัด

๓. การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ โดยสนับสนุนและผลักดันการจัดกิจกรรมอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี และสร้างแปลงเรียนรู้ กระตุ้นให้สมาชิกศูนย์เข้าร่วมกิจกรรม และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชุมชน และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

เกิดความภาคภูมิใจที่ช่วยสร้างรายได้และลดต้นทุนให้เกษตรกร โดยเห็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงจากการนำแนวทางของ ศพก. ไปปฏิบัติ และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีการลดต้นทุนโดยใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ภาคภูมิใจที่ได้พัฒนาตนเอง ได้เรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนในบทบาทผู้นำ มีโอกาสทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคภูมิใจที่ชุมชนมีความเข้มแข็ง ศพก. เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกิดเครือข่ายเกษตรกรที่ร่วมกันวางแผน พัฒนา และช่วยเหลือกัน ส่งผลให้ชุมชนมีความสามัคคีและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

บทบาทหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ จากหน่วยงานราชการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือจังหวัด โดยมีหน้าที่ชัดเจน ได้แก่ ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร คณะกรรมการศพก.ระดับจังหวัด รวมถึงเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๑๑ ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

ความเป็นผู้นำในรูปแบบไม่เป็นทางการ คือ บทบาทที่เกิดขึ้นจาก ความไว้วางใจ ความเคารพ และการยอมรับจากเกษตรกรในชุมชน โดยไม่จำเป็นต้องมีตำแหน่งอย่างเป็นทางการ เช่น เป็นผู้นำในการคิดริเริ่มแนวทางเกษตรใหม่ ๆ เช่น ใช้ระบบน้ำหยด ปลุกพืชผสมผสาน เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพเกษตรกรอย่างมีคุณธรรม ซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบ ทั้งยังเป็นสถานที่จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ เช่น อบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ให้แก่เกษตรกรในชุมชน ให้คำปรึกษาและเป็นที่พึ่งของเกษตรกร ในด้านการผลิต การตลาด และการแก้ไขปัญหา การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ผ่านกิจกรรมเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เสียสละเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งในฐานะผู้นำชุมชน และผู้นำด้านการเกษตร โดยไม่ยึดติดกับเวลาส่วนตัว พร้อมเข้าร่วมประชุม วางแผน ติดตามงาน แม้เป็นวันหยุด หรือเวลานอกเวลาราชการ เช่น การเดินทางไปประชุมในสถานที่ห่างไกลด้วยใจอาสา การพัฒนาหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่จิตอาสา การสมัครโครงการ ๙๑๐๑ ตามรอยเท้าพ่อ ภายใต้ร่มพระบารมี เป็นต้น

เสียสละเพื่อประโยชน์ของชุมชน ไม่ยึดติดกับตำแหน่งหรือผลประโยชน์ส่วนตน ยินดีรับฟังปัญหาของชาวบ้าน พร้อมเป็นตัวกลางประสานงานกับหน่วยงานรัฐในการขอรับการสนับสนุนหรือแก้ไขปัญหา

เสียสละร่างกาย แรงใจ โดยผลักดันกิจกรรมพัฒนาชุมชน เช่น การส่งเสริมอาชีพทางเลือก การปลูกพืชใช้น้ำน้อย หรือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และให้ความรู้ คำแนะนำ และเป็นกำลังใจให้เกษตรกรในทุกสถานการณ์ ไม่ว่าจะในช่วงวิกฤตภัยแล้ง น้ำท่วม หรือราคาสินค้าตกต่ำ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ทำทุกอย่างให้ดีที่สุด”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นางสาวรุ่งทิพย์ เกาะคุ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๒. นางสาวปวีณรภัส ยินยอมกุลโชค นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๓. นายปรีรินทร์ พิศวง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- การใช้ปฏิทินการผลิตพืช
- การสัมภาษณ์เชิงลึก

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ปัจจุบันเกษตรกรทั่วไปไม่ได้เข้าไปใช้บริการศูนย์มากนัก เนื่องจาก ในพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานเป็นส่วนใหญ่ และเกษตรกรมีองค์ความรู้ที่เหมาะสมอยู่แล้ว และ ป้ายบอร์ดความรู้ เช่น ข้อมูลต้นทุนอาชีพของเกษตรกรยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างสม่ำเสมอทุกปี

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ
 ๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
 ในการดำเนินงานของ ศพก.